

STATISZTIKA

Az építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárások főbb statisztikái 2023 I-III. negyedévében

Varga László, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

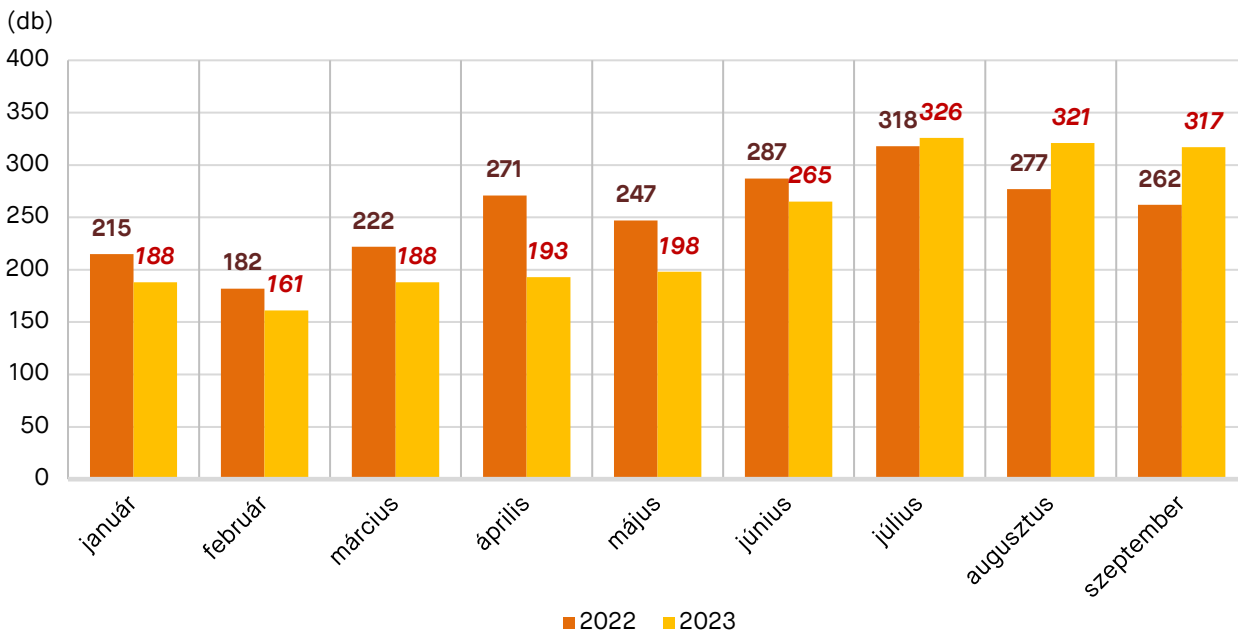
DOI: 10.37371/KEP.2024.2.5

Címszavak: építési beruházás, statisztika, közbeszerzés, eljárások száma, eljárások értéke, eljárásrend, kkv

2023 I-III. negyedévében az építési beruházások a közbeszerzések¹ 37,6%-át (2157 db), értékének pedig 32,1%-át (619,5 Mrd Ft) tették ki, így az eljárások darabszáma alapján mindössze 5,4%-os csökkenés volt megfigyelhető 2023 első három negyedévében a megelőző év azonos időszakához képest, ugyanakkor az építési beruházások értékében már jelentős visszaesés (-72,5%) volt tapasztalható. A legnagyobb eltérés havi bontásban az eljárások darabszáma alapján áprilisban mutatkozott meg 2022 és 2023 első három negyedévének összehasonlításában (-78 db), ugyanakkor 2023 III. negyedévében már minden hónapban több építési beruházást bonyolítottak le, mint egy évvel korábban (1. ábra), ami a csökkenő tendencia megszüntetésére enged kö-

vetkeztetni. Az építési beruházás tárgyú eljárások darabszámának enyhe növekedése 2023 III. negyedévében viszont nem járt együtt az ehhez kapcsolódó közbeszerzések értékének növekedésével, ugyanis ebben az időszakban minden hónapban alacsonyabb volt az építési beruházásokhoz kapcsolódó eljárások értéke, mint egy évvel korábban (2. ábra). A legnagyobb eltérés havi bontásban az eljárások értéke alapján szintén áprilisban mutatkozott meg 2022 és 2023 első három negyedévének összehasonlításában (-385,8 Mrd Ft), miközben az építési beruházások értékét tekintve a csökkenő tendenciában még nem jelent meg fordulat ebben az időszakban. Érdemes hozzáfűzni, hogy az építési beruházás tárgyú közbeszerzések értéke már

1. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMA (DB) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

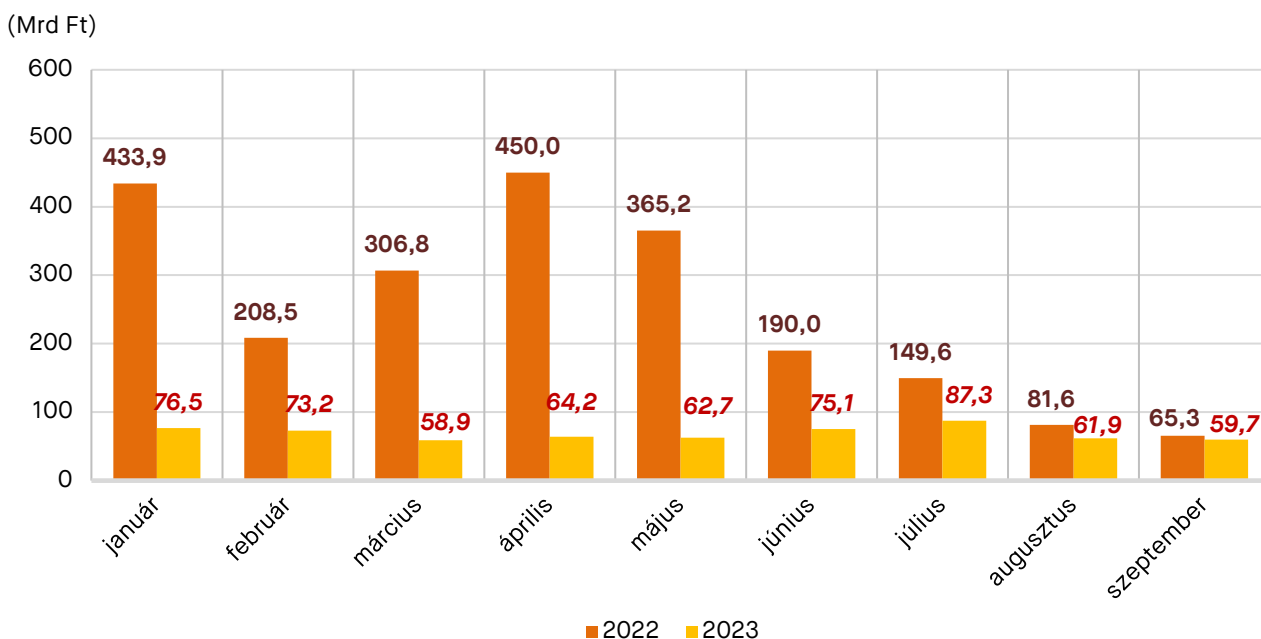
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

¹ A cikkben szereplő adatok és statisztikai kimutatások az eredményesen zárult közbeszerzési eljárásokra vonatkoznak, amelyek nem irányultak keretmegállapodás megkötésére.

korábban, 2022 második felétől csökkenő tendenciára állt, amelynek kiváltó oka – a közbeszerzések lebonyolításának időigényéből, vagyis az áthúzódó hatásból eredően - ettől hamarabb keletkezett (jellemzően 3-6 hónappal korábban),

ami nagyjából az orosz-ukrán konfliktus kitörésének és a nemzetközi gazdaságra kifejtett negatív hatásainak kezdeti időszakával egyezik meg.

2. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ÉRTÉKE (MRD FT) AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁHOZ KÉPEST, HAVI BONTÁSBAN

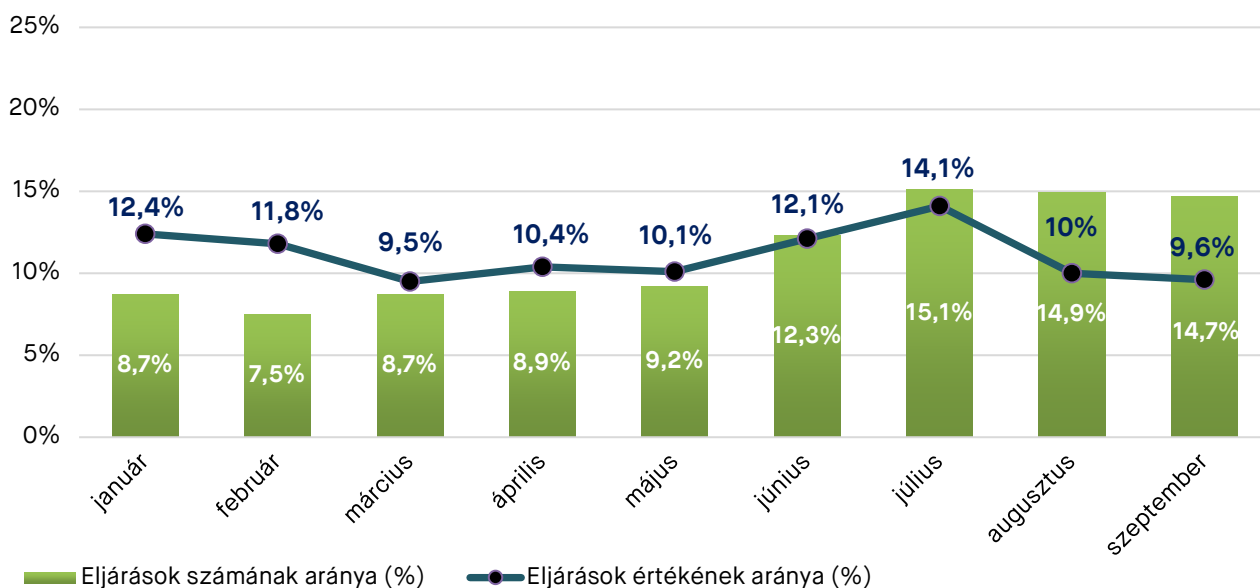

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2023 I-III. negyedében, amennyiben az építési beruházás tárgyú közbeszerzések megoszlását havi bontásban tekintjük számarány és értékarány szempontjából, a III. negyedév bizonyult jelentősebbnek. Az egyes hónapok között fennálló legnagyobb eltérés az eljárások számarányát tekintve 7,6 százalékpontot tett ki február és július között, a legnagyobb hányad pedig a júliusi (15,1%) és augusztusi (14,9%) hónapokhoz kapcsolódott az építési beruházás tárgyú közbeszerzések darabszámát illetően. Értékarányt tekintve szintén a júliusi hónap bizonyult a legjelentősebbnek (14,1%), miközben a márciusi (9,5%), áprilisi (10,4%), májusi (10,1%), augusztusi (10%), és szeptemberi (9,6%) hónapok

értékarányai az építési beruházásokhoz kapcsolódó közbeszerzések esetén közel azonosnak bizonyultak, ezáltal hozzájárulva egy viszonylag egyenletes eloszláshoz. Az építési beruházás tárgyú közbeszerzések értékének hányada ugyanakkor a márciusi (9,5%) és szeptemberi (9,6%) hónapokban bizonyult a legalacsonyabbnak, ami kb. 4,5 százalékponttal volt kevesebb a legmagasabbnak számító júliusi értékarányhoz képest. Az építési beruházásokhoz kapcsolódó közbeszerzések darabszáma tehát kevésbé egyenletesen oszlott meg 2023 I-III. negyedében, mint az eljárások értéke (3. ábra)

3. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA HAVONTA, 2023 I-III. NEGYEDÉV

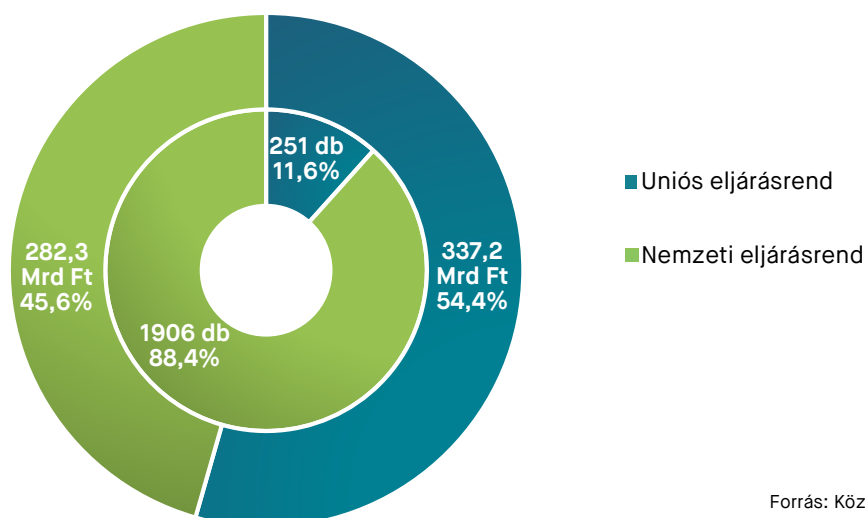

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az eljárásrendek szerinti megoszlás alapján továbbá megállapítható, hogy az építési beruházások a vizsgált időszakban többnyire a relatív alacsonyabb értékű közbeszerzéseket magába foglaló nemzeti eljárásrend alá tartoztak (88,4%), miközben az uniós eljárásrendű közbeszerzések az építési beruházásokon belül csupán kb. tized részét (11,6%) tették ki 2023 I-III. negyedévében. Amennyiben az eljárások értékét vesszük alapul, a nemzeti (45,6%) és az uniós (54,4%)

eljárásrend között majdnem fele-fele arányú megoszlás volt megfigyelhető az építési beruházások vonatkozásában (4. ábra), ami a korábbi években nem volt jellemző, és arra enged következtetni, hogy az építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárások értékének visszaesése 2023 I-III. negyedévében főként az uniós eljárásrendben mutatkozott meg.

4. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

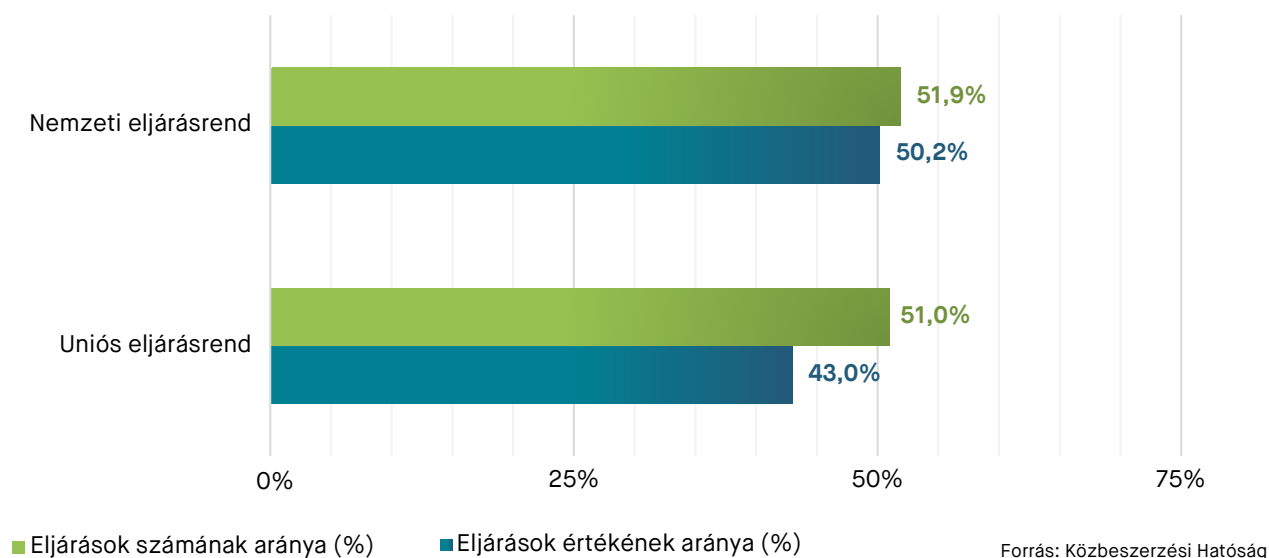

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Európai uniós forrás² az építési beruházásokhoz kapcsolódó közbeszerzések kb. feléhez tartozott a nemzeti- és az uniós eljárásrendben is, így az ilyen típusú támogatások egyenletesen oszlottak meg az eljárásrendeken belül 2023 I-III. negyedévében számarány tekintetében. Értékalapon a nemzeti eljárásrend alá tartozó építési beruházások szintén fele (50,2%) volt köthető európai uniós finanszírozáshoz, miközben a relatív nagyobb értékű közbeszerzéseket ma-

gába foglaló uniós eljárásrendben valamivel alacsonyabb (43%) értékarányt alkottak az ilyen típusú közbeszerzések az építési beruházások esetén. (5. ábra). A megelőző évek azonos időszakaihoz viszonyítva összességében az európai uniós forrást tartalmazó építési beruházások értékében szintén jelentős visszaesés történt 2023 I-III. negyedévében, miközben az ehhez kapcsolódó eljárások darabszámában stagnálás volt megfigyelhető.

5. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ, EU FORRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

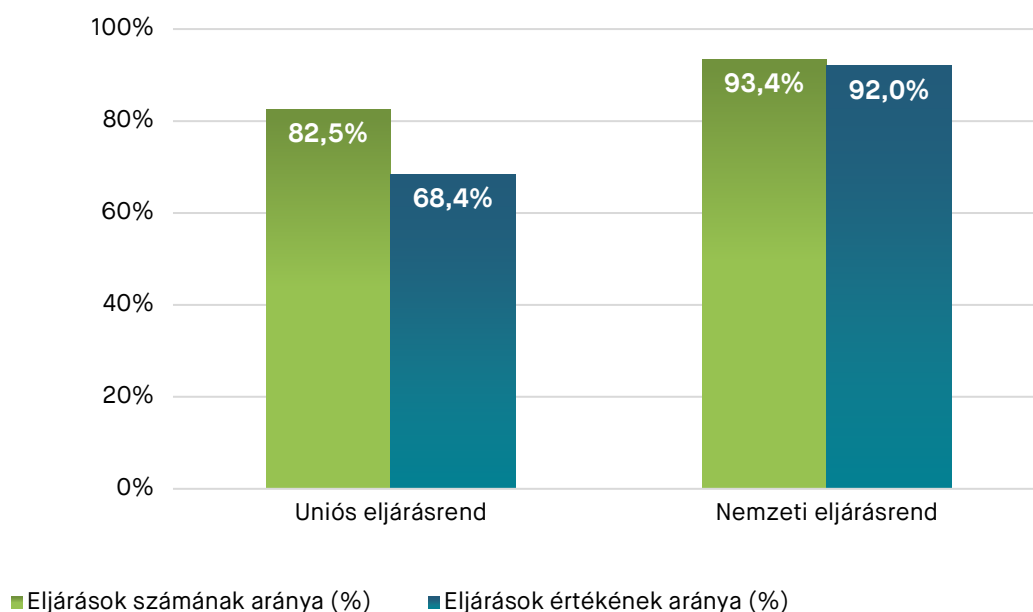

A vizsgált időszakban az építési beruházás tárgyú közbeszerzések 93,4%-a tartalmazott nyertes kis- és középvállalkozást a nemzeti eljárásrendben, amihez 92%-os értékarány kapcsolódott, így megközelítőleg 10 db nemzeti eljárásrendű építési beruházásból átlagosan 9 db foglalt magába nyertes kkv-t. Hasonlóan magas hányad jellemezte a kkv-k által elnyert építési beruházás tárgyú közbeszerzéseket az uniós eljárásrend esetén darabszám tekintetében (kb. 82,5%), miközben az értékarány itt alacsonyabb szintűnek bizonyult (kb. 68,4%), ami elsősorban az uniós eljárásrendű

építési beruházások jelentős értékcsökkenésének tudható be 2023 I-III. negyedévében. A 6. ábra ugyanakkor jól szemlélteti a kkv-k által betöltött jelentős szerepet a hazai építési beruházások esetén, figyelembe véve, hogy a nemzeti eljárásrend alá tartozó közbeszerzések (az uniós eljárásrendhez képest) az építési beruházások esetén is jellemzően az alacsonyabb értékű, ugyanakkor számosságát tekintve nagyobb kategóriát alkotják a hazai közbeszerzések vonatkozásában az elmúlt évek tapasztalatai alapján.

² Az erre vonatkozó adatok – az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

6. ÁBRA: A KKV-K ÁLTAL ELNYERT ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az ajánlatkérők típusa szerint a legtöbb közbeszerzés 2023 I-III. negyedévében az építési beruházások esetén a regionális/helyi szintű ajánlatkérőkhöz tartozott 70,4%-os aránnyal, őket követték az egyéb ajánlatkérők (10,9%) és a közjogi szervezetek (8,9%), amelyek számaránya közel azonos volt. A közszolgáltatókhoz³ tartozó eljárások darabszáma 4,3%-os arányt tett ki, ami majdnem megegyezett a támogatott szervezetekhez kapcsolódó eljárások hányadával (4,2%), miközben a legkisebb számarány (1,3%) a központi szintű ajánlatkérőkhöz volt köthető. Az építési

beruházások értékarányainak szempontjából szintén a regionális/helyi szintű ajánlatkérők bizonyultak a legjelentősebbnek (43,3%) 2023 I-III. negyedévében, nagymértékben meghaladva az egyéb ajánlatkérőkhöz (18,5%), a közjogi szervezetekhez (19,2%), és a közszolgáltatókhoz (14,5%) kapcsolódó értékhányadokat is, miközben a támogatott szervezetek (2,9%) és a központi szintű ajánlatkérők (1,6%) által lebonyolított építési beruházás tárgyú közbeszerzések értékarányai kimondottan alacsonynak bizonyultak a vizsgált időszakban (1. táblázat)

1. TÁBLÁZAT: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK MEGOSZLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐK TÍPUSA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Ajánlatkérő típusa	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
regionális/helyi szintű	1519	268,4	70,4%	43,3%
egyéb	236	114,7	10,9%	18,5%
közjogi szervezet	192	119,3	8,9%	19,2%
közszolgáltató	92	89,6	4,3%	14,5%
támogatott szervezet	91	17,9	4,2%	2,9%
központi szintű	27	9,6	1,3%	1,6%

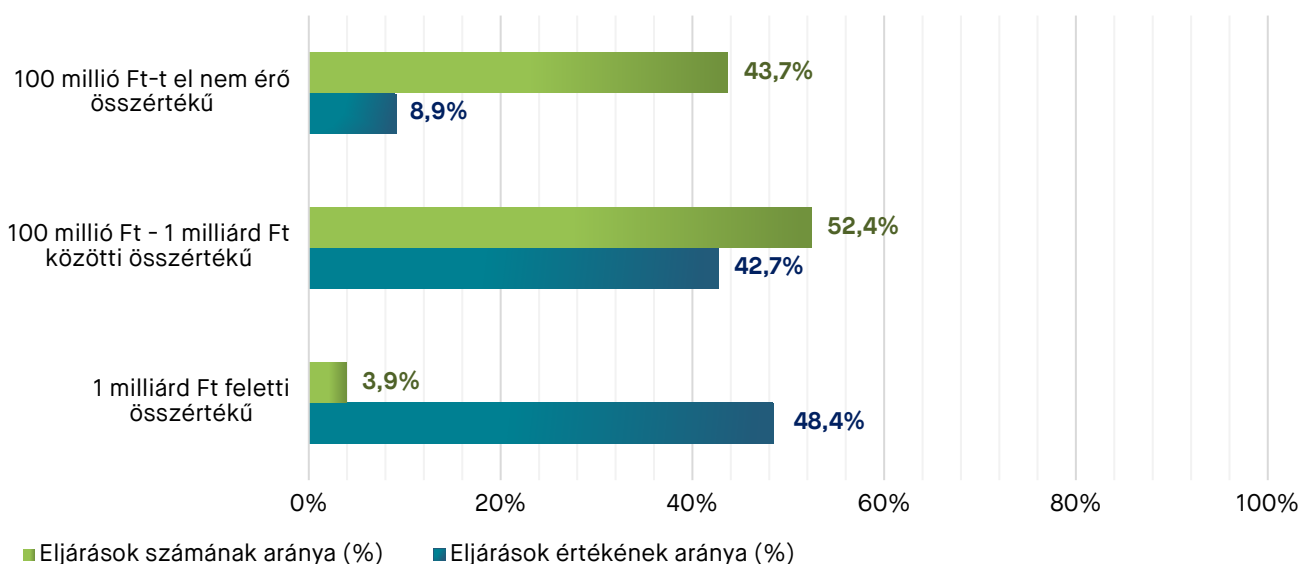
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

³ Az ajánlatkérők közül közszolgáltatónak tekintjük azokat, amelyek a hirdetményben az ajánlatkérő típusára vonatkozó megjelölés alapján magukat ebbe a kategóriába sorolják, vagy közszolgáltatókra vonatkozó hirdetmény tesznek közzé.

Az építési beruházásokhoz köthető eljárásokat érték-kategóriák szerint elemezve megállapítható, hogy 2023 I-III. negyedévében a közbeszerzések darabszáma abban az esetben volt a legnagyobb (52,4%-os arányt alkotva), amikor értékük 100 millió és 1 milliárd forint közé esett, ugyanakkor a 100 millió forintnál kisebb értékű építési beruházások közbeszerzéseinek darabszáma is jelentősnek bizonyult (43,7%-os aránnyal), miközben az 1 milliárd forint feletti értékű építési beruházások közbeszerzései csupán 3,9%-os számarányt tettek ki. Az építési beruházások értékének vonatkozásában az 1 milliárd forint feletti kategória közbeszerzéseihez tartozott a legnagyobb értékhányad (48,4%), mi-

közben a 100 millió és 1 milliárd forint közötti értékű építési beruházások értékaránya is jelentősnek bizonyult (42,7%), ellenben a 100 millió forintot el nem érő közbeszerzések értékhányadával (8,9%). 2023 I-III. negyedévében tehát az építési beruházások jellemzően sok, relatív közepes- és alacsony értékű eljáráshoz kapcsolódtak, miközben néhány nagy értékű építési beruházás közbeszerzése is lebonyolításra került. Az eljárások darabszáma és értéke szempontjából is ugyanakkor a 100 millió és 1 milliárd forint közötti értékű építési beruházások voltak a legmeghatározóbbak a vizsgált időszakban (7.ábra).

7. ÁBRA: AZ ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ÉRTÉKKATEGÓRIÁK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság